

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА

МАТЕРІАЛИ

XI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

17 – 18 ЖОВТНЯ 2023 р.

«ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ

РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА ПОЧАТКУ XXI СТОЛІТТЯ»

м. Одеса

УДК 330.34:005.35(477"20")

Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Матеріали ХІ Міжнародної науково-практичної конференції 17-18 жовтня 2023 року. Одеса: Одеський національний технологічний університет, 2023. – 663 с.

У матеріалах конференції знайшли відображення економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку ХХІ століття. Були запропоновані шляхи вирішення найактуальніших та нагальних проблем багатьох сфер сучасного бізнесу та новітні управлінські технології в сучасних турбулентних умовах існування підприємств. В доповідях особлива увага приділялась прикладному характеру досліджень та їх впливу на поліпшення економічної ситуації в країні.

Науковий редактор Козак К.Б. - д-р екон. наук, професор, директор ННІПЕіМ ім. Г. Е. Вейнштейна ОНТУ

Редакційна колегія:

Агеева І.М. – к.е.н., доц., Басюркіна Н.Й. – д.е.н., проф., Баранюк Х.О. – к.е.н., доц., Лагодієнко В.В. – д.е.н., проф., Немченко В.В. – д.е.н., проф., Павлов О.І. – д.е.н., проф., Седікова І.О. – д.е.н., проф., Ніколюк О.В. – д.е.н., проф., Козак К.Б. – д.е.н., проф., Соловей А.О. – к.і.н., доц., Згадова Н.С. – к.е.н., доц., Маркова Т.Д. – к.е.н., доц., Волкова А.Ю. – ас., Мільчева В.В. - PhD, доц., Новикова В.С.

Матеріали додаються за оригіналами рукопису

Редакційна колегія не несе відповідальності за зміст та сутність наданих матеріалів

ІНСТИТУЦІОНАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АЛЬТЕРНАТИВНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ В УКРАЇНІ

Шевченко В.І., аспірант

Одеський національний технологічний університет, м. Одеса

Вступ. Потреба інституціонального забезпечення процесу стратегічного управління розвитком альтернативної енергетики зумовлена необхідністю створення умов для узгодженої співпраці державних, галузевих, підприємницьких структур, суспільства загалом у напрямі зменшення обсягів викидів шкідливих речовин у атмосферне повітря, зниження рівня втрат ресурсів під час їхнього переміщення, організації управління відходами.

Результати. Відтак очевидно, що використання доцільного правового регулювання в стратегічному управлінні розвитку альтернативної енергетики залежить, в першу чергу, від державних органів влади, які за активної взаємодії з іншими суб'єктами господарювання повинні ініціювати формування якісно нових інституціональних перетворень в галузь альтернативної енергетики.

Найважливішою характеристикою інституціональних умов є їх жорсткість, тому дуже важливо сформулювати і включити до системи показників ефективності нові індикатори економічного розвитку, пов'язані з екологізацією виробництва. Це стосується і обмежень на викид CO₂ аналогічно схемі «Cap&trade» (торгівля емісійними квотами) [1], які більшою мірою повинні торкнутися знову введених потужностей, що спровокує як впровадження інноваційних технологій у вуглеводневій енергетиці, так і розробку інновацій у сфері використання альтернативних видів палив. При цьому, економічні агенти, які порушують екологічні норми, повинні піддаватися адміністративним стягненням, визначені інциденти мають бути контрольованими.

Величезне значення має суспільна свідомість, місце і позиція України в області альтернативної енергетики як на національному, так і на світовому рівнях. Тому необхідно на рівні держави проводити PR новим енерготехнологіям, створювати доступне інформаційне середовище, міняти ментальність суспільства в контексті розуміння важливості альтернативної енергетики для майбутнього людства. Важливо відмітити необхідність порівняння вартості традиційної і альтернативної енергії. В принципі, в альтернативних джерелах енергії є тільки 2 ключові недоліки - витратний «вхід» в енергетичний бізнес і нестабільність енергоресурсів, які з кожним роком усе більш згладжуються, оскільки удосконалюються і здешевлюються технології генерації АДЕ. Але, навіть якщо розглядати питання вартості, необхідно торкнутися не лише аспекту ціни АДЕ-енергії для споживача.

Міжнародне енергетичне агентство представляє своє бачення механізму впровадження (стимулювання) нових технологій (рис. 1). Для України може бути обрана інша схема технологічного розвитку, з урахуванням внутрішніх чинників, з регламентацією системи мотивації технологій різних структурних сегментів.

Триваючі дослідження та вихід на ринок, створення ринкової привабливості. Заохочення капітальних витрат, податковий кредит на інвестиції, знижки, гарантії за позикою.

Рис. 1. Комбінація стратегій стимулювання залежно від ступеню розвитку технології

Неможливо розвивати галузь без висококваліфікованих кадрів. Для цього треба як готувати молодих фахівців в області альтернативної енергетики, так і підвищувати кваліфікацію досвідчених співробітників і менеджерів. Необхідно ввести в програми ВНЗ предмети «альтернативна» енергетика, підвищувати дослідницьку компетентність кафедр альтернативної енергетики вищих навчальних закладів, відкривати факультети по випуску технічних фахівців в області АДЕ, збільшити кількість курсів перепідготовки та підвищення кваліфікації керівників. Важливо налагодити взаємодію бізнесу, освіти і науки, створити деяку основу для об'єднання нових молодих ідей, досвіду і впровадження кращих з них [2].

Потрібна серйозна робота по зняттю адміністративних бар'єрів, з фіксації взаємодії різних державних структур для динамічного оформлення нового бізнесу в області альтернативної енергетики, для оптимізації термінів узгодження будівництва АДЕ-об'єктів, введенню їх в експлуатацію, експлуатації [3].

Для реалізації цільових показників енергетичної стратегії України з АДЕ, необхідно:

- Створити орган, який має повноваження лобіювати інтереси виробників і споживачів АДЕ-енергії в уряді. Його функцією повинно стати також комунікації між ученими-розробниками АДЕ-технологій, бізнесом, готовим реалізувати інновації і державою, що підтримує розвиток АДЕ-енергетики, різними структурами, що формують законні акти, які стосуються АДЕ-генерації.

- Виявити географічне розташування об'єктів, найбільш доцільних для впровадження технологій АДЕ-генерації, створити «енергетичну карту» України з визначенням потужності, термінів, обсягів і механізмів фінансування будівництва АДЕ-генераторів.

- Профінансувати гранти на розробку вітчизняних АДЕ-технологій для певних кліматичних зон.

- Виділити бюджет на впровадження інноваційних технологій за рахунок держави - на будівництво декількох різних АДЕ-генераторів з метою виявлення найбільш ефективних технологій та їх тиражування.

- Звільнити від податку на прибуток і ПДВ на увесь термін окупності АДЕ-проектів підприємства, споживаючі АДЕ-енергію. У разі відсутності вітчизняного устаткування, звільнити від митних зборів і ввізного ПДВ при імпорті АДЕ-генераторів.

- Субсидувати АДЕ-устаткування, вироблене в Україні і у разі відсутності вітчизняних аналогів, зарубіжні генератори.

- Додати «екологічний податок», наприклад за викиди у розмірі 2000 грн/тонна, податок на відходи у розмірі 15 грн/тонна. Цей захід дозволить збільшити надходження до бюджету і створить стимул підприємствам утилізувати відходи, переробляючи їх в енергію.

Висновки. Для розвитку альтернативної енергетики необхідно виробити інституціональні перетворення - впровадити механізми її реалізації, удосконалити нормативно-правову базу, підвищити економічні стимули для реалізації проектів АДЕ-генерації. Ці трансформації сприятимуть дуже динамічному розвитку галузі, допоможуть вирішити багато міжгалузевих проблем, стимулюватимуть розвиток економіки країни в цілому.

Література

1. Горшкова Л. А. Інвестиції як фактор інноваційного розвитку підприємств України. Теоретичні і практичні аспекти економіки та

інтелектуальної власності. 2016. №14. С. 190–196.

2. Купчак В. Р., Павлова О. М., Павлов К. В., Лагодієнко В. В. Формування та регулювання регіональних енергетичних систем: теорія, методологія та практика : монографія / В. Р. Купчак, О. М. Павлова, К. В. Павлов, В. В. Лагодієнко. - Луцьк: СПД Гадяк Жанна Володимирівна, друкарня «Волиньполіграф», 2019. - 347 с.

3. Козак Ф. В., Дикун Т. В., Гаєва Л. І., Лучинський В. В. Біогаз з відходів та вторинних продуктів тваринництва як автомобільне паливо. Нафтогазова енергетика, 2016. № 2 (26). С. 89-94.

107. <i>Лагодієнко М.О.</i> ПОТОКОВІ ПРОЦЕСИ У ЛОГІСТИЦІ.....	379
108. <i>Лазакович І.І.</i> РОЗВИТОК ОБСЛУГОВУЮЧОЇ КООПЕРАЦІЇ ТА ПИТАННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ.....	381
109. <i>Литвінов Д.О.</i> РОЗВИТОК КЛАСТЕРНИХ СТРУКТУР В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ РЕГІОНУ.....	384
110. <i>Малюк О.Г.</i> АНАЛІЗ НАУКОВИХ ПІДХОДІВ ДО ФОРМУВАННЯ КОНЦЕПЦІЇ МІЖНАРОДНОГО МАРКЕТИНГУ.....	386
111. <i>Матвійчук М.С.</i> АНТИКРИЗОВЕ ФІНАНСОВЕ УПРАВЛІННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ.....	390
112. <i>Немчинінов Є.В.</i> МЕХАНІЗМИ РОЗВИТКУ МАРКЕТИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ АГРОПРОДОВОЛЬЧОГО СЕКТОРУ.....	393
113. <i>Печка С.С.</i> ДИВЕРСИФІКАЦІЯ ВИРОБНИЦТВА ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА	395
114. <i>Попкова С.О.</i> СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО В ІННОВАЦІЙНОМУ РОЗВИТКУ	397
115. <i>Ткаченко Д.С.</i> ОСОБЛИВОСТІ СТРАТЕГІЇ ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОГО ВИРОБНИЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ ФЕРМЕРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ	399
116. <i>Шевченко В.І.</i> ІНСТИТУЦІОНАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АЛЬТЕРНАТИВНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ В УКРАЇНІ.....	403
117. <i>Мироненко Б.В.</i> ВПЛИВ ЛЮДСЬКОГО ПОТЕНЦІАЛУ НА РОЗБУДОВУ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ.....	407
118. <i>Агеєва І.М.</i> СТРАТЕГІЯ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗМІН ПРОЦЕСУ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА.....	410
119. <i>Агеєва І.М., Ворона О.Р.</i> СКЛАДОВІ МЕХАНІЗМУ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ.....	414